N°. 13. 1849.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant, franco per post, is f 24 in het jaar, f 6 in de 3 maanden, en 10 cents voor afzonderlijke nommers.

DINGSDAG 16 JANUARIJ.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

NEDERLANDEN.

Wij WILLEM II, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Overwegende dat bij art. 194 der Grondwet is bepaald, dat de inrigting van het openbaar onderwijs, als voorwerp van de aanhoudende zorg der Regering, door de wet moet worden geregeld, en art. 5 der additionnele artikelen voorschrijft, dat de ontwerpen van wet betreffende het onderwijs, zoo mogelijk, worden voorgesteld in de eerste zitting der Staten-Generaal, volgende op de afkondiging der veranderingen in de Grondwet, en in allen geval niet later dan in de daarop volgende;

Overwegende dat deze grondwettige voorschriften vorderen, dat de Regering zich onverwijld bezig houde met het ontwerpen van wettelijke bepalingen, niet alleen betreffende het lager en middelbaar, maar ook nopens het hooger onderwijs, waarin tot hiertoe niet bij de wet was voorzien;

In aanmerking nemende, dat het Ons verlangen is, dat naauwkeurig en met de meeste zorg onderzocht worde op welken voet dat hooger onderwijs behoort te worden ingerigt, en welke wijzigingen in de thans bestaande instellingen zullen moeten worden aangebragt, zal het volkomen en in alle opzigten voldoen aan de eischen van dezen tijd, en aan de behoeften van hen, die langs dien weg tot bekwame en nuttige burgers van den Staat behooren te worden opgeleid en gevormd;

Op het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van den 6den Januarij 1849, litt. B, 5de afdeeling, Ons daarbij kenbaar makende, dat de arbeid der speciale commissie, benoemd bij Ons besluit van 25 Julij 1848, n°. 64, tot herziening der wetten en verordeningen betrekkelijk de geneeskundige staatsregeling en de uitoefening der onderscheidene takken van geneeskunst, eerlang zal zijn voltooid, en dat die commissie zich inzonderheid heeft onledig gehouden met het onderzoek der grondslagen, waarop, volgens haar oordeel, het onderwijs in de geneeskundige wetenschappen behoort te berusten;

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 15den Januarij 1849, litt. D, 5de afdeeling,

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. Eene Staats-Commissie te benoemen, die belast wordt met de taak, om Ons te dienen van een uitvoerig en uitgewerkt verslag, aangaande den tegenwoordigen toestand en de gebreken van het hooger onderwijs in dit Rijk, met duidelijke aanwijzing en uiteenzetting der oorzaken, die tot laatstgemelde hebben aanleiding gegeven, en der middelen, die, behalve eene doelmatige wet op het hooger onderwijs zelf, zouden kunnen worden aangewend, om eene behoorlijke academische vorming en ontwikkeling der studerende jongelingschap te verzekeren;

2°. Die Staats-Commissie tevens te belasten, om, in verband tot hetgeen de commissie, benoemd bij Ons besluit van 25 Julij ll., n°. 64, ten opzigte van het hooger onderwijs voor de geneeskunde zal voorstellen, een wets-ontwerp op het hooger onderwijs, vergezeld van eene daartoe betrekkelijke memorie van toelichting, zamen te stellen;

3°. te bepalen, dat die Staats-Commissie zal bestaan uit de navolgende heeren:

mr. *D. J. van Ewijck van Oostbroek en tot de Bildt*, staatsraad, gouverneur van Noordholland, curator der hoogeschool te Leyden, voorzitter;

mr. *J. K. baron van Goltstein*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, curator der hoogeschool te Utrecht;

mr. *A. J. Duijmaer van Twist*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal;

mr. *F. de Greve*, raadsheer in den Hoogen Raad, voormalig hoogleeraar te Franeker;

J. Bake, hoogleeraar te Leyden;

R. van Rees, hoogleeraar te Utrecht;

dr. *P. Hofstede de Groot*, hoogleeraar te Groningen;

mr. *J. de Wal*, hoogleeraar te Leyden, laatstelijk secretaris-generaal bij het departement van Binnenlandsche Zaken;

dr. *G. Simons*, directeur van de Koninklijke academie te Delft;

mr. *C. W. Opzoomer*, buitengewoon hoogleeraar te Utrecht;

4°. aan het laatstgenoemd lid dezer Staats-Commissie, mr. *C. W. Opzoomer*, tevens op te dragen de functien van secretaris bij dezelve;

5°. te bepalen, dat gemelde Staats-Commissie, die hare bijeenkomsten zal houden te *Haarlem*, van de uitkomsten harer werkzaamheden vóór 1 September 1849 aan Ons verslag zal doen.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 15den Januarij 1849.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
J. M. de Kempenaer.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 13den Januarij 1849, n°. 35, zijn tot derzelver tegenwoordige functien herbenoemd, en bij continuatie aangesteld de navolgende titularissen, als:

in het kanton 's Hertogenbosch:
tot plaatsvervangend kanton-regter *L. J. Sassen*;
in het kanton Grave:
tot kanton-regter *A. J. van der Locht*;
in het kanton Tilburg:
tot plaatsvervangend kanton-regter *H. Vrede* Pzn.;
in het kanton Harderwijk:
tot plaatsvervangend kanton-regter mr. *G. A. de Meester*;
in het kanton Groenlo:
tot kanton-regter mr. *H. J. Swaving*;
in het kanton Terborg:
tot kanton-regter mr. *L. H. W. Losecaat Vermeer*;
in het kanton Geldermalsen:
tot plaatsvervangend kanton-regter *J. J. G. van Everdingen*;
in het kanton Amsterdam n°. III:
tot kanton-regter mr. *W. Serrurier*;
in het kanton Medemblik:
tot plaatsvervangend kanton-regter, *C. J. Merens*;
in het kanton Sliedrecht:
tot kanton-regter mr. *A. P. Weggeman Guldemont*;
in het kanton Holwerd:
tot plaatsvervangend kanton-regter *D. Hartmans*;
in het kanton Harlingen:
tot plaatsvervangend kanton-regter mr. *G. Schot*;
in het kanton Oldenzaal:
tot plaatsvervangend kanton-regter *C. W. Eekhout*;
in het kanton Winschoten:
tot plaatsvervangend kanton-regter mr. *J. S. G. Koning*;
in het kanton Zuidbroek:
tot kanton-regter mr. *J. Gockinga*.

Sedert de laatst gedane bekendmaking (*Staats-Courant* van den 23sten October 1848) zijn door de belanghebbenden geligt de navolgende door Zijne Majesteit verleende octrooijen:

een octrooi in dato 6 April 1847, voor den tijd van tien jaren verleend aan S. Carpmael, woonachtig te Londen, domicilium gekozen hebbende bij A. S. Preston, te Rotterdam, op de invoering van eene verbeterde wijze om gegoten metalen wielen voor spoorwagens en andere rijtuigen te fabriceren;

een octrooi in dato 17 April 1847, voor den tijd van vijftien jaren, gerekend van den 16den Februarij 1847, verleend aan J. J. E. Barruel, woonachtig te Parijs, domicilium gekozen hebbende bij A. G. Brade, te 's Gravenhage, op de invoering van de uitvinding der bereiding en aanwending van verschillende zelfstandigheden als verwstoffen;

een octrooi in dato 16 Augustus 1847, voor den tijd van vijftien jaren, gerekend van den 2den December 1846, verleend aan G. baron Seguier, woonachtig te Parijs, domicilium verkozen hebbende als voren, op de invoering van verbeteringen in locomotiven.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

Het Parijssche *Journal des Débats* deelt de volgende berigten uit Rome van den 3den dezer mede:

» De generaal Zucchi is den 31sten December in de haven van Civita-Vecchia aan boord van de Fransche paketboot *le Courrier Corse* aangekomen. Hij heeft door zijnen adjudant den delegaat doen verzoeken om met hem aan boord van het vaartuig een mondgesprek te houden, daar de generaal ziek was of vreesde aan wal te gaan; maar de delegaat heeft de zamenkomst geweigerd. De paketboot is terstond weder in de rigting van Gaëta vertrokken; men gelooft dat de generaal Zucchi van Genua en Turijn kwam, alwaar hij, uit naam van den Paus, eene conferentie met Koning Karel Albert gehad zou hebben.

» Men begint zich met de verkiezingen voor de Romeinsche constituante bezig te houden. De wet betreffende dezelve heeft geen tegenstand in de provincien ontmoet en is te Bologna even als overal elders afgekondigd. Ofschoon er hier en daar gesproken was van het niet erkennen der Romeinsche junta en van eene afscheiding van Rome, schijnen vele gematigden nog op de algemeene verkiezingen te rekenen ten einde uit den revolutionnairen toestand te geraken, waarin het land verkeert, en aan het bewind der woelgeesten, die thans in de hoofdstad het hoogste woord voeren, een eind te maken.

» Te Rome is de afkondiging der wet van eene groote demonstratie vergezeld gegaan, waarvan de *Contemporaneo* eene opgewondene beschrijving geeft. De stoet heeft het Kapitool bestegen en heeft zich voor het standbeeld van Marcus Aurelius geschaard. Een priester heeft daar eene redevoering gehouden, ten betooge dat de politieke regten des volks uit het Evangelie zijn af te leiden, en in naam van Christus en de Apostelen de democratie gepredikt. Het was de taal

der Parijssche socialisten in den mond van een Romeinsch geestelijke!

» Maar deze demonstratie, hoe heerlijk in het dagblad van den minister Sterbini afgeschetst, was inderdaad niets minder dan dat. Bovendien werd zij door eenige voorvallen gevolgd, die weinig vleijend waren voor de voorstanders van het demagogische stelsel. De twee overgebleven leden der staats-junta hebben hun ontslag ingeleverd, even als verscheiden leden van het stedelijk bestuur. Het schijnt dat de regering in vollen staat van ontbinding verkeert, en men weet zelfs niet of de constituante nog wel den tijd zal hebben om bijeen te komen.

» De derde protestatie van den Paus heeft tot die talrijke demissien aanleiding gegeven. Overigens schijnt er eenige grond te bestaan om te gelooven, dat de Paus voornemens is om ten vierden male op eene nog krachtiger wijze het woord tot zijne onderdanen te rigten. Vier geestelijken uit de stad zijn naar Gaëta ontboden, en hunne reis moet met dat plan in verband staan. Rome is in vroeger tijd twee malen door twee Pausen, die even als Pius IX van hunnen zetel verjaagd en voortvlugtig waren, in den ban gedaan: zou er thans van eene derde maal sprake zijn? Wij gelooven het niet. Een zoo strenge maatregel zou tegen den vaderlijken gemoedsaard van den tegenwoordigen Paus aandruischen, die voorzeker alle mogelijke middelen wil beproeven alvorens tot dit laatste over te gaan, hoe regtvaardig en verdiend zulk eene handelwijze ook wezen moge."

— Volgens bijzondere berigten uit Napels van den 29sten der vorige maand, door de Engelsche dagbladen medegedeeld, zouden de Siciliaansche opstandelingen de voorposten van het Napelsche leger aangetast hebben. Ofschoon men dienaangaande geene officiele tijding had ontvangen, meende men toch aan dat gerucht niet alle geloof te moeten ontzeggen. Generaal Filangieri zou, ten gevolge van die schennis van den wapenstilstand het voornemen te kennen gegeven hebben zijnen met zooveel voorspoed begonnen togt naar Palermo voort te zetten. Hij zou met de Engelsche en Fransche gezanten een onderhoud betrekkelijk deze zaak gehad en hun zijn verlangen te kennen gegeven hebben, dat het te Messina en Palermo zich bevindende smaldeel der beide mogendheden thans de meest mogelijke onzijdigheid zoude bewaren. Tevens zou hij verklaard hebben naar geene vertoogen meer van de zijde der opstandelingen te zullen luisteren en geen onderscheid te zullen maken tusschen de oproerlingen en neutrale personen die zich onder de eersten mogten bevinden, weshalve hij een ieder ten sterkste aangemaand had, zich onder hoegenaamd geen voorwendsel bij het Siciliaansche leger te voegen.

DUITSCHLAND.

De Frankfurter nationale vergadering heeft den 12den dezer hare beraadslagingen over het verslag der commissie voor het Oostenrijksche vraagstuk begonnen. Onder de sprekers die daarover het woord voerden behoorden de minister von Gagern en de gewezen minister von Schmerling. De eerstgenoemde heeft met zeer gematigde maar tevens krachtige taal de in zijn programma van 18 December en in de nota van 5 Januarij uiteengezette beginselen verdedigd en verklaard dat het rijks-ministerie het voorstel van de meerderheid der commissie niet kan aannemen, maar dat der minderheid tot het zijne zal maken; terwijl hij niet ontveinsd heeft dat, zoo hij de gevraagde magtiging om met Oostenrijk over de betrekking van dat rijk tot Duitschland in diplomatieke onderhandeling te treden, niet erlangde, hij zich verpligt zou achten zijn ontslag te nemen. De beraadslagingen zouden den 13den worden voortgezet.

— Ook het Beijersche regeringsblad spreekt thans ten stelligste het door de *Ober-Postamts-Zeitung* gegeven berigt tegen, dat Beijeren en Hannover in Londen mededeeling zouden gedaan hebben van hun voornemen, om zich niet aan een rijks-opperhoofd te onderwerpen.

SPANJE.

Berigten uit Madrid van den 7den dezer melden dat het adres van antwoord op de troonrede door de cortes met eene overgroote meerderheid was aangenomen. Deze voor het ministerie gunstige uitkomst zou voornamelijk toe te schrijven zijn aan de verzekering, welke door den generaal Narvaez gegeven was, dat binnen kort de betrekkingen met het Engelsche hof wederom zouden worden aangeknoopt. Die kennisgeving had niet alleen op de vergadering een hoogst voordeeligen indruk gemaakt, maar was ook daar buiten met de meeste belangstelling vernomen. Aan de beurs had dit berigt eene rijzing der prijzen ten gevolge gehad.

Volgens dezelfde berigten hadden de koninklijke troepen verscheidene voordeelen op de carlisten behaald. In Katalonie had de mobile kolonne van den brigadier Guesada bij het dorp Aumells eene sterke bende opstandelingen, onder de bevelen van Torres, achterhaald en uiteengedreven, na verscheidenen hunner gedood en gevangen genomen te hebben. In Navarre had zich het gerucht verspreid dat de carlistische uitgewekenen voornemens waren een nieuwen inval te beproeven. Dien ten gevolge waren de noodige maatregelen genomen om een dergelijk plan te verijdelen.

FRANKRIJK.

De beraadslagingen der nationale vergadering over het al of niet in overweging nemen van het voorstel van den heer Rateau betrekkelijk hare ontbinding, zijn, gelijk bepaald was, den 12den Januarij gehouden en, zoo als verwacht werd, zeer hevig en onstuimig geweest. Eerst ten acht ure des avonds hebben die beraadslagingen een einde genomen en heeft de vergadering, de conclusie van het door den heer Grévy uitgebragte rapport verwerpende, met 400 tegen 396 stemmen besloten tot het in overweging nemen van het voorstel. Men beschouwt dit besluit der vergadering, hetwelk zeker spoedig door de beraadslaging over het voorstel zelf opgevolgd zal worden, als eene toestemmende beslissing op de vraag, of de vergadering een bepaald tijdstip voor hare ontbinding zal vaststellen, maar men acht nog geenszins zeker, dat de vergadering, gelijk het voorstel van den heer Rateau wil, die ontbinding op den 4den Maart bepalen zal. Integendeel houdt men het voor veel waarschijnlijker, dat, overeenkomstig het voorstel van de heeren Pagnerre, Bixio en anderen, den 4den Mei voor de ontbinding aangewezen zal worden. Bij de beraadslagingen, die gedurig door verschillende incidenten, en zelfs door beleedigende uitdrukkingen jegens sommige redenaars, gestoord werden, had — zoo oordeelde men — alleen de heer de Montalembert bij het verdedigen van het voorstel blijken van talent gegeven, terwijl de heeren de Sèze en zelfs de heer Odilon Barrot in hunne verdediging niet zeer gelukkig geweest waren. Onder de redenaars, die het voorstel bestreden, behoorden de heeren Pierre Bonaparte, Billault en Portalis, waarvan de eerste vooral zich in een zeer democratischen geest uitliet en door de linker zijde levendig werd toegejuicht. Noch de heer de Lamartine, noch de generaal Cavaignac hadden het woord gevoerd, doch men verwachtte dat zij bij de behandeling van het voorstel zelf zouden optreden.

De indruk, dien het besluit der vergadering daarbuiten gemaakt heeft, is niet zoo groot geweest als men had kunnen verwachten. De dagbladen laten zich, met uitzondering van weinige, waaronder die der roode republiek, gunstig over dat besluit uit; terwijl die van de regter zijde hetzelve, gelijk te begrijpen is, zeer toejuichen.

In bijzondere berigten uit Parijs wordt verzekerd, dat op de lijst der candidaten voor het vice-presidentschap der republiek, die door den president opgemaakt en binnen weinige dagen aan de nationale vergadering voorgelegd moet worden, voorkomen de heeren Odillon Barrot en Dufaure, terwijl de heer de Lamartine de eer van op die lijst geplaatst te worden, stellig afgeslagen zou hebben. De heer Odillon Barrot zou echter, zoo meende men, indien hij als candidaat voor het vice-presidentschap wierd voorgesteld, na de beraadslaging van den 12den weinig kans meer hebben om door de vergadering gekozen te worden.

ENGELAND.

Op den 10den dezer werd te Manchester een groote vergadering gehouden van lieden van verschillende standen, waaraan tusschen de zes en zeven duizend personen deel genomen hebben. Het doel van die bijeenkomst was om gemeenschappelijk te overleggen welke weg zou behooren te worden ingeslagen om tot afdoende bezuinigingen in 's lands uitgaven te geraken. De heeren Cobden en Gibson, door welke in den laatsten tijd onderscheiden finantiele hervormingsplannen voorgesteld zijn, waren daarbij tegenwoordig. De eerste heeft bij die gelegenheid in eene breedvoerige redevoering zijn stelsel van bezuiniging uiteengezet en daarbij te kennen gegeven dat, door belangrijke besparingen bij de Engelsche land- en zeemagt in te voeren, de begrooting van uitgaven met eene som van ongeveer tien millioen ponden sterling jaarlijks zoude verminderd worden. Hij deed het voorstel dat de vergadering het besluit zou nemen om, in overeenstemming met de maatschappij van hervorming te Liverpool en met andere soortgelijke vereenigingen in Engeland, pogingen aan te wenden ten einde de openbare uitgaven terug te brengen tot den stand waarin zij zich in 1835 bevonden, en de invoering van een regtvaardiger en beter stelsel van belasting te bevorderen. Met dat voorstel vereenigde zich de vergadering, die tot laat in den nacht bijeenbleef, en in de grootste orde uiteenging.

Volgens berigten uit Dublin van den 12den dezer, zou het koninklijk geregtshof binnen weinige dagen het vonnis over de staatsgevangenen, de heeren Smith O'Brien, Meagher en O'Donaghue, uitspreken. Uit de provincien ontving men bij voortduring ongunstige tijdingen. In Ulster en Antrim hadden in den laatsten tijd wederom onderscheidene brandstichtingen plaats gehad; in Limerick en Tipperary werden aanhoudend sluipmoorden gepleegd; terwijl in het graafschap Clare zich honderden personen gereed maakten om tegen de maand April het land te verlaten en naar Amerika te vertrekken.

BEURS-BERIGTEN.

Parijs 13 Januarij: 5 pcts renten fr. 75.70; 3 pcts idem fr. 45.85.
Londen 12 Januarij: 3 pcts gecons. 89¼; 2½ pcts Ned. werk. schuld 49½; idem 4 pcts 77; 5 pcts Spaansche werk. schuld 14½; 3 pcts. idem 29⅜.

Rhijnhoogte te Keulen, 13 Januarij, 10 voet 5 duim.

KONINGSBERGEN, 3 *Januarij*. — Sedert de helft van September tot in de laatste helft van December des afgeloopen jaars heeft alhier veel omzet in den handel plaats gevonden; vooral werden er veel peulvruchten verzonden: het is hier namelijk bij de landlieden gebruikelijk, dat zij in den herfst bij voorkeur peulvruchten dorschen en ten verkoop brengen. Daar nu de oogst daarvan in deze provincie veel rijker is uitgevallen, dan vroeger vermoed werd, zijn de toevoeren belangrijk geweest, waarvoor ook, zoolang de verscheping duurde, steeds willige koopers gevonden werden, voornamelijk voor Engeland. Men berekent, dat, in genoemd tijdvak, ongeveer 1500 last witte erwten, 800 last boonen en ruim 1000 last wikken (waarvan intusschen ook enkele ladingen naar Frankrijk vervoerd werden) naar Engeland vertrokken zijn. Graauwe erwten werden naar verhouding slechts weinig ter markt gebragt; daarvan zijn ongeveer 350 last naar Engeland en 60 tot 70 last naar Nederland verzonden. Dit artikel werd door de landlieden meest teruggehouden, om de lage prijzen, die daarvoor geboden werden.

Tarwe werd slechts in geringe hoeveelheid herwaarts gebragt, wijl de oogst over het geheel zeer gering is geweest; daarentegen overtrof de aanvoer uit Polen en Rusland de verwachting. De houders stonden echter op te hooge prijzen; hierdoor is de omzet niet groot geweest, zoodat het grootste deel voor rekening der afzenders is gezolderd gebleven. Ook hebben onze landlieden tot hiertoe weinig rogge naar de stad gebragt; maar van dat artikel zijn uit Polen en Rusland zeer aanzienlijke aanbrengsten geschied, waarvan echter bijna alles, wegens de geringe prijzen buiten 's lands, nog hier opgeslagen ligt, daar, behalve eenige weinige ladingen, sedert September bijna niets daarvan is afgescheept geworden. Vermits de roggeoogst in deze provincie ruim is uitgevallen, mag men aannemen, dat de voorraad bij de landlieden nog zeer aanmerkelijk zal zijn, en dat, wanneer de prijzen maar eenigzins toenemen, er belangrijke verzendingen naar buiten 's lands zullen plaats hebben. Er werd voornamelijk veel teruggehouden, dewijl van andere producten betrekkelijk hoogere prijzen te bedingen waren. Van de zoogenaamde zware of pelgerst die in dezen omtrek slechts weinig geteeld werd, zijn 200 tot 250 last in den afgeloopen herfst grootendeels naar Engeland vertrokken. Van ligte gerst rekent men de bewerkstelligde verzending op 600 tot 650 last.

Dewijl de oogst van dit graan zeer goed is uitgevallen, maar van hetzelve tot nog toe weinig is aan de markt gebragt, zijn daarvan gedurende den winter nog beduidende toevoeren te wachten en men kan een levendigen handel, bijzonder met Engeland, in dat artikel voorzien. — Van haver zijn omstreeks 750 last gedurende den herfst naar Engeland verzonden; tot dusver is van dat artikel nog weinig

naar deze stad gebragt: men heeft dus daarvan nog toevoeren te wachten.

Van lijnzaad heeft de uitvoer in dezen herfst circa 600 last beloopen, waarvan 150 tot 200 last naar Nederland. De oogst is zoowel in deze provincie, als in de aangrenzende districten van Polen en Rusland zeer rijkelijk en goed uitgevallen, zoodat men van dit artikel in het voorjaar belangrijke aanvoeren, tegen billijke prijzen, kan te gemoet zien.

In het afgeloopen jaar zijn in deze streken bijna alle graansoorten, uitgezonderd de tarwe, zwaar en fraai van qualiteit en rijkelijk in hoeveelheid uitgevallen. Tegen het einde van September waren de prijzen:

130pondige	goede	bonte tarwe	78	à	80	sil.	gr.
130 „	„	roode „	73	„	75	„	„
124 „	„	rogge	34	„	35	„	„
110 „	zware	gerst	30	„	31	„	„
105 „	ligte	„	25	„	27	„	„
74 „	haver		18	„	19	„	„
Witte erwten			50	„	52	„	„
Graauwe erwten			36	„	50	„	„
Boonen			50	„	52	„	„
Wikken			38	„	40	„	„
Lijnzaad			48	„	51	„	„

per schep. van 561 ℔ het last, gelijkstaande met 30 Ned. mudden.

doch sedert zijn die prijzen ten gevolge der flaauwe buitenlandsche berigten, achtereenvolgende gedaald; zij beloopen thans:

130pondige	goede	bonte tarwe	64	à	68	sil.	gr.
130 „	„	roode „	62	„	63	„	„
124 „	„	rogge	26	„	27	„	„
110 „	zware	gerst	25	„	26	„	„
105 „	ligte	„	21	„	22	„	„
74 „	haver		14	„	15	„	„
Witte erwten			32	„	35	„	„
Boonen			36	„	37	„	„
Wikken			27	„	30	„	„
Lijnzaad			43	„	47	„	„

In 1848 zijn te Pillau en alhier binnengevallen:

	metende.	
278 Engelsche schepen	22178	last.
119 Nederlandsche schepen	7723	„
105 Noorweegsche „	4006	„
98 Pruissische schepen (waaronder de stoombooten *Koningsbergen* 7 maal en *Coleraine* 3 maal)	8292	„
35 Hannoversche schepen	1832	„
6 Russische „	381	„
6 Zweedsche „	345	„
6 Deensche „	266	„
5 Oldenburger „	387	„
3 Lubecker „	118	„
1 Amerikaansch schip	169	„
1 Bremer „	46	„
1 Fransch schip (zijnde de stoomboot *la Reine*, thans *Koningsbergen*	40	„
664	45793	last.

Daarvan waren bevracht met:

	schepen.	metende.	
Zout	127	10680	last.
Steenkolen, slijp- en molensteenen	116	9497	„
Haring, traan en visch	113	4664	„
Wijn, vruchten en verschillende stukgoederen	110	6111	„
Ballast	94	7509	„
Suiker	43	3050	„
Dakpannen, metsel-, granit- en kalksteenen, gips en cement	27	1959	„
IJzer, koper, teer en pek	27	1704	„
Granen in soorten (waaronder 3 voor noodhaven)	4	401	„
Tegeltjes	2	130	„
Brandhout en scheepsgoederen	1	88	„
als boven	664	45793	last.

Uit beide plaatsen zijn gedurende hetzelfde tijdvak vertrokken:

	metende.	
276 Engelsche schepen	21992	last.
117 Nederlandsche schepen	7613	„
105 Noorweegsche „	4006	„
114 Pruissische (waaronder de stoombooten *Koningsbergen* 7 maal en *Coleraine* 4 maal)	12057	„
35 Hannoversche schepen	1832	„
5 Russische „	276	„
7 Zweedsche „	397	„
6 Deensche „	266	„
5 Oldenburger „	387	„
3 Lubecker „	118	„
1 Amerikaansch „	169	„
1 Bremer „	46	„
1 Hamburger (te Elburg voor Hamburger rekening nieuw gebouwd)	193	„
676	49352	last.

Daarvan waren bevracht met:

	schepen.	metende.	
Granen van allerlei soort	486	35781	last.
Lijn- en raapzaad	49	3351	„
Ballast	44	4513	„
Lijnkoeken	38	1864	„
Suiker, stroop, olie, boter, zaden, lijnwaden, hennep-heede en verschillende goederen	33	1510	„
Vlas en heede van vlas	17	1607	„
Beenderen, beenzwart en suikerschuim	5	256	„
Hout in soorten	5	287	„
Aardappelen	2	31	„
Tegeltjes } ingebragte ladingen	2	130	„
Wijn } ingebragte ladingen	1	82	„
als boven	676	49352	last.

Van de bovengemelde 117 Nederlandsche schepen (waaronder 12 die twee en drie reizen gedaan hebben) zijn er uit Pillau vertrokken: 88 met tarwe, rogge, gerst, erwten, lijnzaad en hennep naar Nederland; 2 met lijnzaad naar Belgie (Antwerpen); 3 met wikken en beenzwart naar Frankrijk; 14 met lijn- en raapkoeken en beenderen naar Engeland; 9 met rogge, tarwe, gerst en erwten naar Noorwegen (Bergen), en 1 stroomwaarts naar Memel.

Hier volgt eene vergelijkende opgaaf van den uitvoer uit Koningsbergen naar zee, in de jaren 1847 en 1848.

	1847.		1848.	
Tarwe	10972	last.	7673	last.
Rogge	7629	„	6287	„
Gerst	281	„	3541	„
Haver	3981	„	1924	„
Erwten	988	„	3336	„
Boonen	396	„	1178	„
Wikken	968	„	2414	„
Lijn-, hennep- en raapzaad	3468	„	5481	„
Vlas	16859	centen.	6219	centen.
Heede van vlas	9237	„	8856	„
Hennep	6604	„	2522	„
Heede van hennep	982	„	9	„
Lijnwaden	5396	„	4664	„
Borstels en haar	452	„	117	„
Wol	463	„	511	„
Pennen en schachten	173	„	192	„
Huiden en vellen	1866	„	323	„
Klaver- en thimoth-zaad	2067	„	1642	„
Potasch	796	„	36	„
Lijnkoeken	38921	„	43348	„
Beenderen	13635	„	7360	„
Suikerschuim en beenzwart	4725	„	6173	„
Olie	5482	„	9901	„
Suiker en stroop	2530	„	951	„
Boter en kaas	5542	„	1250	„
Hout voor scheepsbouw	„	„	3987	kub. v.
Slepers	„	„	800	stuks.
Matten	3107	„	7957	dek.
Aardappelen	„	„	1060	schep.

Te Koningsbergen zijn in aanbouw 2 schepen ter grootte van 300 en 100 lasten.

De aldaar voorhanden voorraad van granen enz. berekende men op 31 December 1848 als volgt:

Tarwe	3400	last.
Rogge	2100	„
Gerst, zware en ligte	450	„
Haver	800	„
Erwten, witte en graauwe	500	„
Boonen	200	„
Wikken	100	„
Lijnzaad	1200	„
Vlas, onderscheiden soorten	92000	steen.
Vlas-heede	8000	„
Hennep, onderscheiden soorten	195000	„
Hennep-heede	10000	„
Talk	200	vaten.

Door hier gevestigde kooplieden is in 1848 zeewaarts uitgevoerd: aan tarwe 7264 last; rogge 6200; garst 3108; haver 1846; erwten 3340; boonen 1145; wikken 2022; lijnzaad 5190.

De algemeene uitvoer in 1847 en 1848 was naar Noord-Amerika, Belgie, Bremen, Denemarken, Frankrijk, Groot-Brittannie, Hannover, Lubeck, Nederland, Noorwegen, Pommeren en Zweden.

Nog volgt hier een vergelijkend overzigt van de hoeveelheden Russische producten, welke sedert 1842 tot 1848 ingesloten ter stadswaag zijn gewogen:

	1842.	1843.	1844.	1845.	1846.	1847.	1848.
	cent. p.	cent. p.	cent. p.	cent. p.	cent. p.	cent. p.	cent. p.
Vlas	14,266. 25	15,792. 90	21,918. 60	11,234. 00	10,241.104	10,655. 5	25,658. 00
„ heede	2,007. 50	7,457. 60	14,778. 35	8,447. 83	1,931. 42	989. 15	1,566. 00
Hennep (Lagenhanf)	27,635. 50	22,353. 60	21,529.100	26,574.101	28,965. 90	26,891. 75	23,458. 00
„ (Streinelhanf)	10,170. 00	9,069. 50	8,383. 95	10,386. 14	10,159. 63	10,347.100	13,234. 00
„ heede	5,690. 30	3,316.105	5,518. 70	5,865. 78	6,710. 73	5,943. 15	4,891. 00
Talk	1,682. 82	2,611. 12	2,759.103	2,561. 39	1,020. 13	2,083.100	1,800. 00
Hennepolie	1,176. 42	niets.	518. 63	972. 82	1,074. 43	167. 59	niets.
Gal. potasch	2,581.100	2,898. 5	338. 15	1,769. 70	niets.	2,320. 80	2,267. 00
Koritowa	298. 60	388. 75	512. 95	231. 75	341. 63	299. 40	168. 00

Voorts werden in 1848 langs stroom ingevoerd (in lasten van 60 schepels): tarwe circa 2000; rogge 4000; garst 110; haver 20; erwten 330; lijnzaad 3000; raapzaad 46; hennepzaad 12; alsmede (in centenaars van 110 ponden): schaapswol 460; zwijnsborstels 8; paardenhaar 70; en eindelijk: 1650 ton teer; 105 schok timmerhout à 60 balken het schok; 35,000 dekker matten à 5 stuks per dekker, en 9000 schok hoepels à 60 bos het schok.

Volgens de officiële opgaven wegens den staat der Nederlandsche rivieren, was dezelve als volgt:

De Maas te Grave, 's morgens ten 8 ure, op den 13den Januarij 8.72, op den 14den 8.94 el.

Door het ingevallen dooiweêr en den was van het water, kon men op de rivier, voor Grave, aan de kanten niet meer op het ijs komen, zoodat de overbrenging geschiedde door eene in het ijs gemaakte vaart. Bij aanhouden van wind en regen, verwachtte men dat het ijs spoedig zou losraken.

De Waal, te Hulhuizen, op den 10den Januarij 2.35, op den 11den 2.45, op den 12den 2.50 el.

De Neder-Rhijn, te Pannerden, op den 10den Januarij 1.45, op den 11den 1.68, op den 12den 1.72 el; — te Arnhem, op den 10den Januarij 1.25, op den 11den 1.50, op den 12den 1.55 el.

De IJssel, te Westervoort, op den 10den Januarij 1.28, op den 11den 1.45, op den 12den 1.50 el.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN MARINE.

Algemeene Aanbesteding van onderscheidene ten dienste van de Marine, gedurende het jaar 1849, benoodigde Goederen en Behoeften.

De Minister van Marine, voornemens zijnde, op den 24sten Januarij 1849, bij Inschrijving aan de Minstaannemenden te doen Aanbesteden de Levering van de navolgende Artikelen, voor de dienst der Marine te *Amsterdam*, te weten:

1	Wagenschot enz.	20	Lood.
2	Eiken Nagels.	21	IJzeren Spijkers.
3	Vuchten Masten enz.	22	IJzerkramerij.
4	Dennen Masten.	23	Gereedschappen.
5	Greenen Balken.	24	Dubbel- of Huidpapier.
6	Noordsche Houtwaren.	25	Verwwaren.
7	Greenen Dekdeelen.	26	Loodwit.
8	Dito Balkdeelen enz.	27	Dakleijen.
9	Dito Ribben enz.	28	Steen.
10	Dennen Deelen.	29	Kalk en Zand.
11	IJpenhout enz.	30	Houtskolen.
12	IJzer enz.	31	Moscovisch Teer.
13	Gemaakt IJzerwerk.	32	Stokholmer Teer.
14	Gegoten IJzerwerk.	33	Baanturf.
15	Koper in Bladen enz.	34	Graauwdoek.
16	Koper tot Dubbeling.	35	Duigen en Bodemstukken.
17	Koper in Staven.	36	Houten Hoepels.
18	Koperen Spijkers.	37	Riemen.
19	Tin.	38	Smeerkaarsen enz.

Brengt ter kennis van degenen, welke mogten genegen zijn deze Leveringen aan te nemen:

dat de Inschrijvings-biljetten, op gezegeld papier geschreven, voor ieder Bestek of Nommer afzonderlijk ingerigt, vóór of uiterlijk op den 24sten Januarij 1849, des middags vóór twaalf ure, franco aan het Ministerie van Marine te 's Gravenhage zullen moeten worden bezorgd; wordende hierbij aan de Gegadigden opgemerkt, dat het voor hen geraden is te achten, om niet tot den laatsten dag te wachten met het inzenden hunner Inschrijvings-biljetten, daar het in den laatsten tijd meermalen is voorgekomen, dat Inschrijvingen te laat zijn ontvangen en dus niet zijn kunnen worden in aanmerking genomen;

dat zij eene naauwkeurige opgave moeten bevatten van de prijzen voluit geschreven, waarvoor de Gegadigden de Levering van ieder der voorschrevene Artikelen willen aannemen;

dat de Inschrijvings-biljetten op ongezegeld papier geschreven, niet in aanmerking zullen genomen worden, noch ook die, waarop zich doorhalingen of veranderingen bevinden, gelijk almede geene bijconditien in aanmerking zullen worden genomen;

dat dezelve op het adres zullen moeten vermelden het nommer en de benaming van het artikel, waarop de inschrijving wordt gedaan, en verder moeten bevatten de namen der Inschrijvers met die der Borgen en hunne woonplaatsen.

De Voorwaarden, waarop deze Aanbesteding zal geschieden, liggen ter lezing aan het Ministerie van Marine te 's Gravenhage, en aan de Secretarien bij de Directien der Marine te Amsterdam, Willemsoord, Rotterdam en Vlissingen, alsmede ten burele van de Gouverneurs der onderscheidene provincien des Rijks; terwijl bij de voorschrevene Directien der Marine ter visie van de Gegadigden zijn liggende de monsters en modellen van die goederen, welke daarvoor vatbaar zijn.

's Gravenhage, den 15den Januarij 1849.

De Minister voornoemd,
J. C. Rijk.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te 's Hertogenbosch, van den 25sten October 1848, behoorlijk geregistreerd, is verklaard dat er Regtsvermoeden van Overlijden bestaat van *Hendricus van Heertum*, laatst gewoond hebbende te Empel, en wel sedert ultimo December 1811, en zulks ten verzoeke van *Adrianus Kuijpers*, wonende te 's Hertogenbosch, geadmitteerd om gratis te procederen bij Vonnis der gemelde Regtbank van den 6den Mei 1846, behoorlijk geregistreerd.

Voor Extract conform,
Deckers, *Procureur.*

*** Bij geregistreerde Acte, gepasseerd voor den Notaris Mr. *J. F. C. J. de Roy*, heeft de Ondergeteekende, te rekenen van 1°. Januarij 1849, in zijne Zoutziederij en in zijnen Handel van Ruw en Geraffineerd Zout, c. a., eene Vennootschap aangegaan met zijnen Zoon *M. Faes*, waarvan beiden de Teekening hebben; geschiedende deze Aankondiging ingevolge Art. 28 van het Wetboek van Koophandel.

Breda, 10 Januarij 1849.

P. L. Faes.

*** Ten gevolge van het overlijden van den Heer *Moses Elias Cos*[…] en de tusschen hem en den Tweeden-ondergeteekende gemaak[…] bepalingen, bij Acte op den 15den Julij 1847 voor den Notaris *Jacq*[…] *van Praag* Bz. gepasseerd en overeenkomstig de Wet bekend gemaak[…] is bij Acte, op den 11den Januarij 1849, ten overstaan van genoemd[…] Notaris te Amsterdam verleden, eene Vennootschap aangegaan tussch[…] de Ondergeteekenden: *Clasina Meijer Polak*, Weduwe *Moses El*[…] *Coster*, buiten beroep, *Meijer Moses Coster*, zich gewoonlijk noemen[…] en teekenende *Martin Coster*, Koopman, *Benoît Coster*, buiten beroe[…] en *Willem Frederik Isidor Coster*, zich gewoonlijk noemende en teek[…] nende *Guillaume Coster*, buiten beroep, allen wonende te Amsterda[…]

De Vennootschap heeft ten doel den handel in Paarlen, Juweelen e[…] andere Edelgesteenten, duurt Drie achtereenvolgende Jaren, ingegaan de[…] 1sten Januarij 1849, welke, bij geene opzegging, telkens weder vo[…] Drie Jaren wordt voortgezet, doch bij overlijden van een der Vennooten[…] alleen voor zooveel dezen betreft, dadelijk zal zijn Ontbonden.

Tot de teekening der Firma, zijnde die van *M. E. Coster*, is alle[…] ieder der drie Laatst-Ondergeteekenden geregtigd, doch uitsluitend vo[…] zaken der Vennootschap; zullende voor alle geldopnemingen, geld[…] leeningen aan derden, borgstellingen en alle andere dergelijke bezwarend[…] handelingen de toestemming en mede-teekening van alle de Vennoote[…] noodig zijn.

Wed. M. E. Coster.
Martin Coster.
Benoît Coster.
Guillaume Coster.

*** Bij Acte, op den 9den Augustus des jaars 1848, ten overstaa[…] van den Notaris Mr. *Johannes Commelin*, in tegenwoordigheid va[…] getuigen, te Amsterdam gepasseerd en geregistreerd, is tusschen d[…] Ondergeteekenden, *Paul van Vlissingen* en *Dudok van Heel*, als eenig[…] beheerende, hoofdelijk voor het geheel aansprakelijke Vennooten, te[…] eenre, en Heeren Commissarissen uit het midden der Commanditair[…] Vennooten, ter andere zijde, en tot welke Acte mede zijn toegetrede[…] de Heeren *Cornelis van Vlissingen* en *Hendrik Radier*, allen wonende t[…] Amsterdam, bepaald en overeengekomen:

1. dat de Commanditaire Societeit ter Vervaardiging en Herstellin[…] van Stoom- en andere IJzeren en Koperen Werktuigen, opgerigt bi[…] Acte op den 11den November 1828, ten overstaan van den Notari[…] Mr. *Johannes Commelin*, in tegenwoordigheid van getuigen, te Amsterdam gepasseerd en geregistreerd, op den bestaanden voet wordt Verlengd voor den tijd van Twintig achtereenvolgende Jaren, te rekenen van den 1sten Januarij 1849;

2. dat met den 1sten Januarij 1849 als medebeheerende, hoofdelijk voor het geheel aansprakelijke Vennooten zullen optreden de genoemde Heeren *Cornelis van Vlissingen* en *Hendrik Radier*, en

3. dat de Heer *Cornelis van Vlissingen* bevoegd zal zijn tot de medeteekening en alzoo teekenen: *Paul van Vlissingen* en het koppelwoord *en*, waarbij de Heer *Dudok van Heel* zijne teekening voegen zal.

Amsterdam, den 15den Januarij 1849.

Paul van Vlissingen.
Dudok van Heel.

*** Tusschen *Albert Scott Preston*, Commissionnair en Expediteur, en *Johannes Hendrik Bosboom* Junior, Particulier, beiden te Rotterdam, is met primo Januarij 1849, voorloopig voor den tijd van Vijf Jaren, eene Vennootschap aangegaan tot voortzetting van den Commissie- en Expeditiehandel, vroeger door den Eerstgenoemde gedreven, en zulk[…] onder de Firma van *Preston en Bosboom*, welke Firma ieder der Vennooten geregtigd is te teekenen, doch alleen voor Zaken tot gezegde[…] Handel betrekkelijk, blijvende alle vroegere nog onafgedane Zaken voo[…] de bijzondere Rekening van den Eerstgenoemde.

*** Bij Notariele Acte van dato den 11den Januarij 1849, is doo[…] de Ondergeteekenden *Charles Henri Grohé* en *Carel Philip Sander*, Commissionnairs en Kooplieden te Rotterdam, handelende onder de Firm[…] van *Grohé en Sander*, bepaald en overeengekomen: dat hunne Vennootschap onder voorschreven Firma, aangegaan bij Notarieel Contract va[…] dato den 22sten Januarij 1839, en welke met ultimo December 184[…] was geëxpireerd, door hen is Gecontinueerd op denzelfden voet en bepalingen als in het voormelde Contract van Associatie zijn vastgesteld, en dat dezelve continuatie wordt aangegaan provisioneel voor den tijd van Vijf Jaren, te rekenen van de expiratie van het vorige Contrac[…] en dus te geduren tot en met ultimo December 1853, met deze bijzondere bepaling echter, dat indien niet voor of op den eersten Julij va[…] dat jaar, van de eene of andere zijde, het plan tot dissolutie za[…] zijn aangekondigd, alsdan de Vennootschap nog weder voor Eén Jaar zal worden voortgezet, en alzoo ook bij vervolg van jaar tot jaar, zóolang tot dat vóór of op primo Julij van het loopende jaar, die Aankondiging of Aanzegging van Dissolutie zal zijn geschied.

Wordende hiervan bekendmaking gedaan, conform Artikel 31 van het Wetboek van Koophandel.

C. H. Grohé.
C. P. Sander.

*** De Bekende en Onbekende Schuldeischers der onder voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van wijlen den Heer *Johannes Rutgerus van Andringa Bijvoet*, gewoond hebbende en overleden te Gorinchem, worden bij deze Opgeroepen, om zich te vervoegen op Dingsdag den 20sten Februarij 1849, des voormiddags ten elf ure, in den Doelen te Gorinchem, tot het aanhooren der Rekening en Verantwoording van gemelden Boedel, waarna, zoo geen verzet plaats heeft, tot uitbetaling van het Saldo zal worden overgegaan.

KONINKLIJKE NEDERDUITSCHE SCHOUWBURG.

Op Dingsdag 16 Januarij 1849: DE RIJKE ERFGENAME, dramatisch tafereel in vijf bedrijven, getrokken uit den roman: De Zeve[…] Hoofdzonden (De Hoogmoed) van Eugène Sue, en in het Hoogduitsch voor het tooneel vrij bewerkt door Friederich Gomansky, naar het va[…] den schrijver door aankoop verkregen handschrift, met gebruikmaking van den oorspronkelijken roman, vertaald door B. L. Nooit alhie[…] vertoond.

Om de uitgebreidheid dezer voorstelling, kan er geen nastuk gegeve[…] worden.

Aanvang ten half zeven ure.

Verwacht: *Hamlet*, *Adel en Mathilda*, treurspelen; *Gaston va*[…] *Frankrijk of de Man met het ijzeren Masker*, tooneelspel.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.